

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG-VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Laptulajdonos:
A „ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI PÁRT.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

A munkapárt és a munka.

„A meddő közjogi harcok, az értelmetlen elvi küzdelmeknek véget kell vetni és helyébe az igazi, a nemzeti munkának kell lépni.”

Így hangzott a Khuen-kormány hitvallása, így kiáltották széles ez országban bérelt csatlósai.

És lőn a nemzeti munkapárt kormánypárt és kezdetét vette a munka.

Nézzük csak, hogyan festett ez eddig?

A parlament — alig hogy összeült — nem tarthatott üléseket, mert nem volt . . . munkaanyaga!

Nem volt munkaanyaga!

Nevezzünk? Sirjunk?

Az ország ezer sebből vérzik, minden fájó seb gyógyulásért, gyógyításért könyörög, ordít, bög és a kormány nem adhat az ő többségének — munkát!

Összeültek, hogy elnapoljanak, míg végre megválasztották a delegációt!

Ettől aztán már nem lehet elvitatni a nagy munkát; nehéz milliókat szavazott meg a közönségnek, bizalmat szavazott Aehrenthalnak, Schönaichnak, Buriánnak és — mint a ki jól végezte dolgát — örült, hogy egy kicsit az udvar közelébe férhessen és osztrák társaságban itták az áldomást arra a nagy „nemzeti” munkára, melyet a delegációs urak Bécsben kifejtettek!

De most jön a java.

Végre összeül a parlament, hogy — ha már születése óta pihent — úgy látszik *tovább is pihenjen*, mert hiszen tudva lévő dolog, hogy az első ülésen a 250 munkapárti képviselő közül 10, sage und schreibe tíz sem volt jelen.

Hát uraim, ez egyenesen skandalum!!

Mi ugyan nem bannók, ha Önök egyáltalán nem járnának a parlamentbe, de nagyon jól tudjuk, hogy mikor szavazásra kerül a dolog, mind ott lesz-

nek, hogy felsőbb parancsra, a hogyan egy jó mungóhoz illik, megszavazzanak mindent, a mit a kormány beterjeszt, dacára, hogy a törvényjavaslatról halvány fogalmuk sincs, azt sem tudják, hogy mit emelnek törvényerőre?

250 közül 10!

Számok beszélnek! És ezek kiabálnak!

De Önök tévednek jó urak, ha azt hiszik, hogy a nép az Önök további garázdálkodását tétlenül fogja nézni!

És mondják csak, nem röstellik ezt a dolgot — nem a nép előtt, mert hiszen azzal Önök úgy sem törődnek — de úgy egymás és önmaguk előtt?

Vagy nincs már mit röstelniük a mandátumuk óta?

Mi is azt tartjuk és ép azért nem is csodálkozunk, hogy így van, a hogyan van.

És jó van így!

Legalább világosan látja mindenki, hogy milyen is az a munkapárt és milyen az ő munkája?! **H.**

Tolsztoj meghalt, nem halt meg!

Különös játéka a sorsnak, mely minduntalan a hír szárnyaira veszi a nagy írónak, Tolsztoznak a nevét. Szenzációs alakja volt a világnak ő, ki fanatikus híveket tudott szerezni magának s egyszersmind esküdt ellenségeket; ki folyton kereste az igazságot s mégis ellenkezésbe jutott az egyházzal; ki a rajongásig szeretett, szerette az embert s mégis menekülni volt kénytelen az emberek elől; ki folyton küzdelemben állt, az egymást kergető gondolatok tüzeiben, s végre kereste . . . a nyugalmat!

Megtalálta vajjon ezt a nyugalmat?

Azt mondják meghalt!

Ott a halál birodalmában pedig pihenés, nyugalom van. De Tolsztoj még sem nyugszik! Korai volt a halálhír . . . hisz' nem halt meg. Szenzációs alakja e világnak! Halhatatlanságra vagy predestinálva a síron túl s ime halhatatlan vagy már . . . ez életben.

A kolera megszűnt.

Örömmel vesszük a megnyugtató hírt, hogy — az utolsó kolerás megbetegedés óta 5 nap elteltével — városunk a vesztégyár alól feloldatott s polgármesteri rendelkezéssel az összes bezárt iskolák és óvodák folyó évi november hó 21-ikével megnyitvatnak s az nap már a rendes országos vásár is megtartható lesz. E megnyugtató hír hatása alatt is azonban kérve kérjük a város hatóságát, hogy a további óvintézkedésekkel alább ne hagyjon s különösen a külvárosi és szállási lakások tisztán tartását és fertőtlenítését — ahol szükséges — ellenőrizze.

Ugyanis nem áztatjuk magunkat azzal a reménnyel, hogy most már nyert ügyünk van. Midőn ugyanis azt tudjuk, hogy Oroszországban, Németországban, Olaszországban, Ausztriában, különösen Törökországban, hol naponta százával hullanak a kolerás betegek s hazánk területén is még számos helyen fel-fellép a veszedelem s így az egész kontinensnek elég komoly gondját képezi ezen elemi csapás, éber figyelemmel kell kísérenünk minden olyan mozzanatot, mely a kolera veszedelmesebb felléptének csiráját hordja magában. Ne féljünk ugyan, de tegyünk meg mindent, hogy mulasztással ne vádoltassunk.

Kultura ellenes kulturminiszter.

Nap-nap után olvassuk a lapokban a tanfériaiknak, úgymint tanároknak és tanítóknak helyzetük javításáért folyó mozgalmát. Mindannyian Zichy-től várják fizetésük rendezését.

Ámde amint nem barátja Zichy a tanároknak s amint azoknak küldöttségét hűvösen fogadta, úgy fogadta most a tanítóknak éhező csapatját is. A fővárosi lapok ugyanis azt a hírt hozzák, hogy a miniszter „szívesen fogadta” a küldöttséget, de kijelentette, hogy *a tanítók fizetésének rendezéséről szó se lehet*, helyzetükön azonban, valamelyest javítani fog már a közel jövőben a lakberilletmények rendezése keretében.

Hát hogyne! Egészen letörözni őket sem lehet. Valamit csak kell ígérni! De csak ígérni! Ne hogy a külföld ámulatára általános legyen a kultur fériaiknak „sztrájk”-ja, ahogy uraink, kik nem bírják felfogni a kultura jelentőségét, a mozgalmat elnevezni szeretik.

Hja, ezt nem a delegációban intézik! Ott volna pénz garmadával.

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át! — — Mérsékelt árak!

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, csontbajok, kőlerakódások, epekövek, kórismérezésére. — **Gyógycélul:** fehérvérűség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, csontszu, ízületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

Mi van a kaszinói felebbezéssel?

Még nem ment feledésbe a zombori polgári kaszinónak ez évi rendes közgyűlése. Emlékezzünk még az ott lefolyt tisztújításra, melynek szabálytalan megejtése oly megütközést keltett a kaszinó tagjai között, hogy az alapszabályok által megkívánt 20 tag aláírásával a választmányhoz felebbezés adott be.

De már arról valóban nem tudunk, hogy annak a benyújtott felebbezési panasziratnak mi a sorsa s hogy a választmány oly nagyon el volna foglalva, hogy a közbizalom által felajánlott tiszt-ségéből kifolyólag ezen ügy orvoslása érdekében el ne járhatna.

Nágyon sajnálatos körülmény volna az, ha megvalósulna a kaszinó egyik választmányi tagjának az a véleménye, hogy ezen ügy a következő rendes közgyűlésig, tehát újabb tisztújításig, vajdúdni fog, azután pedig már nem lesz aktuális.

Ezzel a választmány a tagokban azt a hitet kelthetné, hogy helyesli az elmúlt rendes közgyűlésen működő választási elnök azon önkényes eljárását, hogy egy *bár választás alá bocsátott* egyébként tiszteletre méltó alapítványi tagot 57 szavazattal megválasztottnak jelentik ki, holott 20 szavazatot sem nyert el. A választmány nézetével egyezően kellene gondolnunk a közgyűlési elnök azon eljárását, melylyel egyik tagnak az *ügyrendre vonatkozó* indítványtételét azon a címen nem engedte meg, hogy indítványát egy nappal előbb írásban be nem nyújtotta. S így tovább. Mert nem hinnők, hogy a választmány minden tagjának helyeslésével találkozónak az egyesek által elkövetett önkénykedések, a lappangó ügynek nyilvánosságra hozásával kívánunk módot adni arra, hogy az igazság és méltányosság iránt érzékkel bíró választmányi tagok az ügynek elintézetlen voltáról tudomást szerezhessenek s az ügy orvoslása érdekében annyival inkább is eljárhassanak, mert az ügynek halasztása mulasztássá lehet s egyszersmind okot szolgáltatna arra, hogy az alapszabályok megsértése s be nem tartása miatt belügyminiszeri beavatkozást provokáljunk.

— s.

Színház.

Több mint két hete, hogy Polgár Károly director úr színtársulata megkezdte működését Zomborban.

Több mint két hete, hogy várva-várunk egy operát és — hiába várunk továbbra is, mert sem eddig nem került műsorra, sem a jövő heti műsoron nem szerepel egyetlen egy sem.

Még a „Remete csengetyűjét“, melyet sokkal kisebb városokban, sokkal kisebb társulatok is bemutatnak, mondom, még ezt sem hallgathatja végeig Zombor közönsége.

Hát mondja Director úr, Ön igazán nem szándékozik operákat előadni? Ön talán azt hiszi, hogy a „Muzsikisleány“ kielégíti Zombor zenei intelligenciáját?

„Mucsának“ így is jó?

Most már minden jó?

Most, hogy megkapta a pozsonyi színházat és az itteni közönség támogatására többé nincs szüksége?

Legalább ezt látszik bizonyítani egész ezidei működése.

Pedig ez hálátlanság.

Mert azt, hogy a pozsonyi színházat sikerült megkapnia csakis annak köszönhetette, hogy az itteni és egyáltalán a délvidéki közönség támogatása révén a szükséges anyagiakat megkereshette és féretehette.

Igaz, senkinek semmi köze, hogy Ön mennyit keresett, mennyit takarított meg, ahhoz azonban már a közönségnek is van köze, hogy *mit kap a pénzéért?*

És hozzá a bérlő *előre* bérel, még mielőtt a társulatot alkalma volna megismerni.

A közönség a *mult* reményében bérel és ez az, a mi a közönség csalódását és elkeseredését szüli.

Tudja director úr, ez nekem olybá tűnik, mintha egy ékszerész, a kiből mindég bíztak, mert tényleg aranyat árult — utánarendelésnél csak doublét ad.

A zomboriak is úgy hitték, hogy ez évben is úgy lesz, mint volt a multban és ezen hitükben bérelték agyon a színházat!

Ön azonban másként speculált! Ön *így* gondolta az ügyet: „En jövőre már Pozsonyban leszek, nekem tehát jövőre a Délvidék naiv közönsége nem kell. Ez a naiv közönség úgyis „bevesz“ mindent és — bérel előre. Tehát: minél olcsóbb tagokat szerződtek annál több lesz a bevételem és ez a fő! Színészt pedig én, Polgár Károly még a jobbak közül is olcsón kapok, mert abban a házban jön hozzám féláron is, hogy elviszem Pozsonyba. — De minthogy Pozsonyba ezzel a társasággal — egyeket kivéve — úgy sem mehetek — szerződtem őket csak egy évre — ide és aztán: adieu. Hogy ők mit gondolnak, azzal ugyan nem törődöm.“

Én legalább így képzelem a dolgot. Önnek jövőre sem ez a közönség, sem ez a társulat nem kell — de ilyenek után *Ön sem kellene nekünk!*

Mert hálátlanságra ez a közönség okot nem adott és ha a sajtó egyes részében ilyen nem is olvas, hallhatja az utcán, a kávéházban, a vendéglőben: „jó, hogy megy! Mert *ilyen* viszonyok között jövőre *itt* bérlőt úgy sem találna.“

Ezt előre bocsájta engedje meg, hogy a kiállítás óriási szegénységére, a díszletek kopottságára is rámutassunk.

Egyben megbocsájt, ha elmondom, hogy minden előadásán meglátszik a készültség, az ingadozás és akadozás, a minek szerintem oka abban keresendő, hogy sem a szerepek tanulására elegendő időt nem enged, sem elegendő próbával a darab helyes betanulását lehetővé nem teszi.

És még valamit.

A bemutatott operettek mindegyikét ismerem. Hallottam őket számtalanszor. Mondja tehát director úr, miért eszközölnék olyan hűzásokat a partitúrákban, kivéve azon részeket, melyek hálásak és a kedvencnek jutnak? — hogy a közönség 1—2 daltól eltekintve csupa quartettet és finálét hall? És mit gondol Ön színész volt, Önnek csak kellene tudnia, hogy *tényleg* jó-e az a „kedvenc?“ Vagy Ön csak a taps után indul? Még nem tudná azt, hogy a közönség a dalnak magának is tapsol, magán a kuplé szövegén is nevet és sjanálkozással konstatálja: „kár, hogy X. Y. olyan rosszul énekel, vagy olyan rossz komikus.“

Egy gyönyörű, fülbemászó, megható dallal, egy kiváló viccel sikert elérni a — boltiszolga is tud és mégsem gondol arra, hogy „művészek“ menjen, habár az ismerősei mind azt mondják: „micsoda tehetség“ — épen mert *az előadott dolog* tetszett meg nekik és ennek sikerét sokszor az előadó számlájára írják.

De ne firtassuk tovább, adjuk be az orvosságot kanalanként. Marad még a jövő számra is valami. Most még csak annyit: elő egy operával, hiszen van énekesnője, van baritonistája, tenoristája — hát mi kell még? Ja igaz, az operaénekesnő operettekben kínlódik, a férfénekesek meg azért nem énekelhetnek operát, mert... na, hagyjuk, ugyis tudják!

* * *

Tavaszi. Zsúfolt ház, jókedv, csinos melódiák, F. Galgóczy E. éneke, Mezei Margit

temperamentumos játéka, Szomorj Náczija megérdemelték a sűrű tapsot.

Hajduk hadnagya. Dellinger melódikus operettje csütörtökön került előadásra. A közönség tapsolt és utóvégre ez a fő, ugye? Tehát elég, ha ezt konstatáljuk.

Beulemans kiasszony házassága. Fonson et Wicheler 3 felvonásos vígjátéka nálunk pénteken este meglehetősen siker ért el, amely első sorban *Heltai* Jenő szellemes fordításának köszönhető, mert az előadás maga közelről sem nyújtotta azt, amit joggal kívánhattunk volna! Sz. *Rosos* Gizella Suzanne szerepében nagyon tetszett, szintúgy *Szomorj* Seraphinja. Én azonban — őszintén szólva — ezt a Seraphint egészen másnak képzelem, mint amilyennek Szomorj bemutatta. Mert jó, jó, félszegnek maga az író is rajzolta ezt az alakját, de mégse olyan félszegnek, olyan hülyének, amilyennek Szomorj játszotta. És nagyon furcsálltam, hogy Szomorj, aki eddig jóízű színésznek bizonyult sőt nédrággal és világos kabáttal jelenik meg jövődöbéli apósa házában. Ez utóvégre csekélység, de a színészet megköveteli, hogy ilyen aprólékosra is súlyt fektessenek. Szomoriné pedig nem fog haragudni, ha elárulom, hogy az első felvonásban azt hittem, hogy a Concert II-ik felvonásának Frankéját látom magam előtt. Ugyanaz a ruha, ugyanaz a biúz, ugyanaz a cipő — sőt ugyanaz a frizura. Tessék elhinni, hogy az ilyesmi nagyon is befolyásolja a hatást. Pláne, mikor a két előadás között alig 48 óra mult el s a közönség naponta — ugyanaz! *Gozon* Albert szerepében minden volt csak nem Albert. Játékához, szerepének szelleméhez egy cseppet sem illet az az „alklug“, az a túlérett beszéd, mely ezt a színészt egyáltalában jellemzi. Kissé több fiatalosság beszédben, modorban egyaránt nagyon is elkellett volna. Mert nagyon téved, ha azt hiszi, hogy a párisi gentleman úgy viselkedik, mint a magyarországi vidéki „gentry“. Mert a *csinált* nyugodtság még mindég nem jelent fölényt. Lehet azt másként is jelképezni, még pedig úgy, hogy azt nem észrevenni, látni, hanem *érezni* kell. Úgyes színésznek bizonyult *Turai* id. Déliare kis szerepében A többiről pedig hallgassunk! Különben egy szót még ide írhatunk: *Vidék!*

HARRY.

HIREK.

Kinevezés. Örömmel közöljük, hogy a zombori állami elemi iskolának ügye előbbre jutott amennyiben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a helybeli ág. h. evang. tanítót, *Lombos* Albertet, ezen iskolához kinevezte. Annál is inkább örülünk ennek a kinevezésnek, mert *Lombos* Albert nemcsak a zombori ág. ev. iskolánál, hanem egész tanítói működése alatt kiváló paedagogusnak bizonyult, aki úgy a magyarosítás, mint más téren szerzett érdemei elismeréséül a minisztertől többször részesült kitüntetésben. Mi szívből üdvözljük őt az áll. iskolában.

Gyász hir. Zimmermann Gyula zombori tekintélyes iparos folyó hó 18-án életének 58-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 19-én délután fél 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről közhírré tétetik, hogy a folyó évi 299/1910. közgy. sz. határozat, melylyel a városi házépítéskor 1295 kor. 84 fill. s a kövezési alapnál 1314 kor. 50 fill. földhaszonbérhátralék behajthatatlanság címén leiratott, — folyó évi november hó 15-től számított 15 napon keresztül a városi kiadóhivatalban közszemlére tétetett és ellene ez idő alatt a felebbezések a városi tanácshoz benyújthatók.

Bácsordasi búcsú. Ma egy hete búcsúbált rendezett a bácsordasi fiatalok. A leányokat *Rumbach* Aranka, a jegyző leánya, a fiúkat pedig az ujonnan megválasztott agilis aljegyző *Pein* Gáspár toborozták össze. Fáraozásukat fényes siker koronázta, amennyiben Zomborból, Gombosról, de különösen Hódságról szép számmal jelentek meg a búcsúbálon, amely a reggeli órákban a legjobb hangulatban ért véget. A Zomborból meghívott fiúk

mintegy heten Rumbach Mihály jegyző házában találtak vendégszerető fogadtatásra, ahol is a jegyzőné és leánya kedvessége a vég nélküli búcsú ebéd után vidám kedvben tartotta együtt a vendégeket egészen az elutazásig.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város törvényhatósága részéről közhírré tétetik, hogy a folyó évi 319 közig. sz. határozat, melylyel a folyó évi házipénztári költségelőirányzat „Jótékony célú adományok.” cz. rovatára 2000 kor. póthitel engedélyeztetett, — folyó évi november hó 15-től számított 15 napon keresztül a városi kiadóhivatalban közszemlére tettett s ellene e határidő alatt a felelőzések a városi tanácshoz benyújthatók.

Mennyi dohányt szívunk el? Nem érdektelen statisztika az, a mit az alábbiakban közlünk arról, hogy évente hány mázsa dohány, hány darab szivar és cigaretta fogy el. — Mikor így egy tömegben látja az ember ezeket a számokat, — szinte önkéntelenül arra gondol, hogy nem volna-e okosabb, ha azt a pénzt, a mit így füstre kiadunk, — valami okosabb célra fordítanók. — A pénzügyminiszterium 1908. évi statisztikája szerint elfogyott: 249.933 métermázsa dohány, regalitas szivar 4 millió, trabukko 33 millió, britannica szintén 33 millió, kuba-portorico 162 millió, portorico 219 millió, finom virszinia 191 millió, vegyes külföldi szivar 448 millió darab. — Cigarettaiból 4708 millió darab fogyott.

Gyilkosság. Monostorszegi tudósítónk írja, hogy f. hó 13-án estefelé egy nagyobb kompánia iddógált a Povojev Márton-féle pálinkásboltban. A társaságban volt Kovács István (Grganov) rovtomultú monostorszegi sokac napszamos is, aki már akkor szintén jól felöntött a garatra. Az alkoholista társaságból kivált Kovács István és minden indok nélkül belekötött az átellenben lakó Gyipánov Antal nevű szomszédba. Gyipánov erre bevonult lakásába, Kovács azonban utána ment s a csizmaszárból előrántott késsel Gyipánovot úgy mellbe szúrta, hogy pár perc múlva meg is halt. A gyilkos önmagán is sebet ejtett, hogy gyilkos tettet úgy tüntesse fel, mintha azt önvédelemből követte volna el. Azután önként jelentkezett a csendőrségnél.

Montenegró királya mint csempész. Nikita, montenegrói fejedelmének királylyá kiáltása alkalmából egyik angol lap érdekes dolgot mond el Nikitának ifjú koráról. 1885-ben fejezte be tanulmányait a fiatal herceg a párisi Lousi-le-Grand lyceumban és Cettinjébe készült vissza, hogy a meggyilkolt Daniló nagybátyját kövesse az uralkodásban. A bucsuzásnál egyik tanára arra kérte, hogy küldjön neki egy doboz valódi montenegrói cigarettát, a melyeknek kitűnő hírét hallotta. A herceg megígérte, de bizony elfelejtette. Néhány év múlva egy idegen ur hívatta a tanárt az intézet társalgójába, a hol örömmel ismerte fel az idegen urban volt tanítványát, a montenegrói fejedelmet. Nikita a meglepett tanárnak ezekkel a szavakkal nyújtott át egy doboz cigarettát: Fogadj azokat a cigarettákat, a miket néhány éve megrendelt nálam. Remélem, hogy annál inkább fog ízleni, ha megsugom, hogy egyetlen fillér vámot sem fizettem érte.

Hidegvérű aviatikus. A repülőgépeknek ma még legnagyobb fogyatékoságuk az, hogy az egyensúlyt igen könnyen elvesztik és ilyenkor a nehéz gép hanyatt-homlok zuhan le. — Ha az esés magasról történik, nincs menekvés, de kisebb magasságról való zuhanás esetén lélekjelenlétével segíthet magán. Egy ily csodálatos lélekjelenlétről tanuskodó hírt jelentenek Morlet-ről. Voisin-bidlánjával gyakorlatozott. Gyönyörű produkciókkal ragadta csodálatra a nézőket. 50 méter magasságban repült, mikor egy szélroham hirtelen lenyomta a gépét. A kormányzás lehetetlenné vált, a gép egyensúlyt veszített. Ekkor Morlet villámgyorsan felugrott helyéről és hátrafelé leugrott a 10 méternyi magasságból. — Kiseb zuzodáson kívül semmi baja nem esett, gépe azonban izzé porrá tört.

Nagy főnyeremény hire izgatta föl az embereket Horvát Jánosék főnyereményt csináltak s hogy megkérdezték, hogy jutottak hozzá, az asszonyka dicsekedve emlegette, hogy balkezével választotta a sorsjegyet, azért nyert. Ez merő babona: mindenki tudja, hogy úgy a balkez mint a jobb kéz használata tökéletesen azonos és nincs semmi boszorkánysággal egybekötve. A Kis Pajtás legutóbbi száma is kioktatja kis olvasóit, hogy az csak a megszokás és semmi egyéb, hogy mi mindent jobbkezünkkel teszünk. Igaz is, hiszen vannak balkezesek is, kik a jobb kéz helyett, mindig a balkezet használják. Próbálja meg bárki, használja a balkezet állandóan úgy hamarosan rájön, hogy jobb és balkez egy és ugyanaz. Különb a Kis Pajtás ezen száma is bőszeges és érdekes olvasnivalót hoz sok-sok képpel tarkítva. Való igaz, hogy ebből a gyermeklapból nagyon sokat tanulhatnak a kis pajtások. Tessék csak megrendelni, elolvasni, meg fog győződni, hogy a legjobb gyermeklap. Fél-évre 3 kor. Egész évre 6 kor. Cím: „Kis Pajtás” VII. ker., Thököly-út 16. szám. Ahonnét az érdeklődőknek (iskoláknak több példányban is) mutatószámot készséggel küldenek.

A Divat.

— A „Divat Ujság”-ból. —

Az új szövetek feldolgozásáról.

Az utolsó divattudósításunk arról szólt, milyenek a divatos szövetek, amelyekből a séta-, látogatási- és egyéb öltözékeket készítik. Most essék nyéhány szó a szövetek feldolgozásáról. Mindenekelőtt azt kel megemlítenünk, hogy újabban „fekete” a divatszín. Im sietve jegyezzük meg, hogy ez az előszeretet a fekete szín iránt nem csupán a kabátos ruháknál, köpenyeknél és díszesebb öltözékeknél észlelhető. Nagyon sok a fekete bársony gyermekköpeny és ruha, másrészt meg a másszinű ruháknak legalább a díszes feltétlenül fekete.

Nagy ujdonság számba megyen egy szinte érdekesnek mondható szövet: a *scatin feutre*; erős, fekete atlasz ez, durvaszörű, hozzá szőtt béléssel, melyből nagyon szeretik készíteni a kabátos és látogatóruhákat, látogató- és sétaköpenyeket. A köpeny különben rendesen megjel a ruha színének és anyagának. A karcsuonnal természetesen itt is megvan, mint ahogy „vezet” az idény kezdetén a nem tulságosan szűk szoknya is. Ámde megnyugtatótásul mondhatjuk, hogy már tulvagyunk az izléstelenül szűken összekötött és szűkre szabott szoknyákon.

Ennek a haladásnak mindenkép örülhetünk, mert hiszen a szűk szoknya korlátot vet a szabad mozgásnak, ami viszont ellenkezők Poiret, a nagy divatművész kísérletével, aki újítást kockáztat a füzetlen öltözködési móddal. Ugy ám, bármily hihetetlenül hangozzék is, a bilincsek, amelyekbe a csipőn túl érő fűző által szorítják a testet, le fognak hullani; Poiret hajlékony kecses mozdulatokat akar adni a testnek. Most, amikor a füzetlen alak ellentéteül nem nagyon tetszetős, de idővel meg fogjuk szokni az egyenes, gyengén ives vonalat és érvényre jut a divatban az is, ami egészséges.

Hogy az elkényeztetett testnek mégis legyen némi tartása, a ruhán belől van egy 6—12 cm. magas fűző övszalagból. A bélésderékba halcsont már sohsem kerül. Gyakran csak könnyű selyemből készül a bélés. A derék szabása mint eddig, most is a lehető legegyszerűbb. A felsőderék majdnem kivétel nélkül egybe van szabva az ujjakkal. Láttunk egy különösen szép modellt, amelyen a fekete és piros szín rendkívül izléseesen van összeállítva. Mint minden új modellen, ezen is féloldalú a dísz. Míg a ruha felét fekete libertiből készíteték, a másik fele fekete bársony. A nyakkivágásnál a sötét feketeséget piros libertivel enyhítet-

ték, mely a váll egy részének alakjában folytatódik. Bő fekete túlldudor teszi szebbé a ruhát, mely sűrűn ki van varrva apró tejüveggyönggyel.

Még mindig nagy előszeretettel viseltetnek a himzés iránt; nyitott selyemmel végzik, közvetlenül a ruha szövetére. Így egy fekete libertiatlasz ruhára borított fátyolszövetűnikán széles fehér himzett szélpánt díszelgett.

Ha a kivágott, fekete estélyi ruha nagyon szép kerete is a bőrnék, és nem egy olvasónk örül ennek a divatnak, egészen véve mégis nagyon egyhangu a hatás, ha vesszük, hogy egy kisebb összejövetelen nelássunk egyebet, mint fekete estélyi ruhát a sok fekete frakk közt. Ezért azt tanácsoljuk, hogy csak az a hölgy ragaszkodjék a fekete ruhához, akinek a hófehér bőréhez ez különösen illik; mások válasszanak inkább a szebbnél szebb világos színekből. A legdívatosabb szín az aransyárga, lombzöld, pezsgó és lazacszín, a számócapiros stb. Csupa csillogó szín, melyet a fátyolborítással nagyon szépen lehet enyhíteni. A fényes libertiszatén vagy erős atlasz alsó többnyire szorosan a testhez simul és az alján egy 40 cm. széles, közel 150—200 cm. bő bársonydarab szegélyezi. Leggyakoribb az ilyen szegély fekete bársonyból, ami különösen világos ruhának nagyon szép dísz.

Érdekes megjegyezni való még az, hogy az estélyi ruha is majdnem kivétel nélkül rövid, melyre rövid, legfeljebb 50 cm. széles lazán lehulló uszály van tűzve.

*

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre póstán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Röck Szilárd-utca 4 számú házban van.

Közgazdaság.

Istálló trágya és műtrágya.

A régi gazdák minden tizedik évben részesítették, de akkor aztán nagyon erős istálló trágyázásban szántóföldeiket. A múlt század 60-as éveitől kezdve valamivel kevesebb trágyát alkalmaztak, de hat évenként igyekeztek talajukat megtrágyázni. Még későbbben szerették volna földjeiket minden 3. 4. évben megtrágyázni, ez azonban trágya hiánya miatt csak a legritkább helyen sikerült.

A legújabb kori kutatások bebizonyították, hogy a növények az istálló trágyának a legjobb esetben is csak 25 %-át értékesítik, amelynek fő oka, hogy a trágya ammon nitrogénjének csak kisebb része változik salétrom-nitrogénné, egy jó része ellenben elpárolog. Aki tehát 24—25 q. trágyát hord egy magyar hold földre, az ennek felét vagy kétharmad részét elpazarolta, főképen nedves esztendőben. Ha bőszeges eső és hó olvadások vannak ezen anyag becses része kimosatik. Még károsabban hat rá a talajvíz, amely lapos helyen a művelési réteggel jön fel, s az ezt követő száraz időben 1—2 m. mélyre magával viszi a termő réteg legbecsebb anyagát, az oldható nitrogént. Ujmutatás ez arra, hogy az istálló trágyával semmi szín alatt sem szabad bőszeges banni, amiből csak annyit szabad egyszerre adnunk, amennyit a növény két, legfeljebb három év alatt kihasznál.

A legújabb tapasztalatok szerint a istálló trágya kihasználását legjobban úgy érhetjük el, ha annyi trágyát tudunk előállítani, amennyi

középszerű talajon 12, soványabb talajon 15 szekér felhasználását teszi lehetővé három évenként, s emellett minden 1000 nögyszögölre 100 kgr. szuperfoszfátot adunk. Vagyis tehát egy kat. holdat 12—15 szekér istálló trágyával és 160 kgr. szuperfoszfáttal nemcsak hogy éppen jól betrágyázzuk, mint 24—25 szekér istálló trágyával, de olyan terméseket istálló trágyázás és ugar tartás mellett sem érhetünk el. Pedig ez eljárás által nemcsak hogy jóval nagyobb területet trágyázhatunk be, tehát nemcsak hogy sokkalta nagyobb terméseket érhetünk el mint különben, de az istálló trágya és szuperfoszfát együttes használata kevesebbe is kerül, mint az istálló trágya egy-magában alkalmazásai. Ha például kat. holdanként 20 szekér istálló trágya helyett adunk 12 szekér istálló trágyát és 12 120 kgr. 16 % os szuperfoszfátot, akkor a számítás a következő: A 20 fuvar trágya értéke a 6 korona; 120 korona kihordás. A 12 fuvar trágya értéke tehát a 6 korona — 72 korona, a 120 kgr. 16 % os szuperfoszfát ára a 52 fillér — 11·22 fillér, tehát összesen 83·11 fillér, amely holdanként 36·89 fillér megtakarítást jelent, nem számítva a kevesebb fuvarozást. Az eddig trágyázott terület mennyisége ez által — ugyanolyan istálló trágya mennyiséggel — körülbelül 75 % al emeltetik, ami egy olyan kimondhatatlan előny, amit minden gazdának méltányolnia kell. De a szalma termés évről-évre való rapid emelkedése folytán a trágya is hova tovább fokozódik, ami mindég nagyobb területek bertágyázását teszi lehetővé. Ezen eljárás segítségével végeredményben legalább egy harmaddal fokozhatjuk szemtermésünket, amely körülmény is végtére olyan fontos nemzetgazdasági tényező, amit szem elől téveszteni senkinek sem szabad.

Szerkesztői üzenetek.

O. Monostorszeg. Szíves tudósítását köszönjük s a jövőben is kérjük értesítéseit. Jelenleg azonban ugyanezen esetről más lap tudósítónknak előbb érkezett sorait közöltük le.

Magyarits Mihály, Zombor. Beküldött sorait címzettnek közvetlenül adtuk át.

A lap szerkesztőjeért felel:
A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

HIRDETÉSEK.

FIGYELEM!

A legjobb ételek és italok úgy az étteremben, mint

házon kívül is csakis a

„Hungária“ vendéglőben kaphatók.

(Hungária-gőzfürdő mellett.)

Legjutányosabb abonement.

Erdélyi aszu, tokaji és szekszárdi

kitűnő borok állandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Báthory György,

vendéglős.

Kiadó lakás

Három szobás lakás a Dob-utcában zárt üvegfolyosóval

január hó elsejével

áthelyeztetés miatt

olcsón kiadó.

Bővebbet Kollár József könyvkereskedésében vagy a kiadóhivatalban.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.

BUDAPEST, Ferencziek tere 6.

89—*—15

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papírkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsan felszerelt
könyv-, papír- és írószer-raktárát.

Elvállal mindennemű

könyvnyomdai munkák,

úgy mint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,

eljegyzési értesítők,

MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,

NÉVJEGYEK

stb. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését; úgyszintén

könyvkötészeti munkákat,

melyek a legolcsóbb árban számítatnak.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ha célt akarunk érni:

HIRDESSÜNK A

Bácsmezei Függetlenség

című politikai lapba.

Hirdetések felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN:

Erzsébet-körút 13. szám alatt,

valamint:

KOLLÁR JÓZSEF

könyv- és papírkereskedésében

ZOMBORBAN.

